T093 ATĐ 5 (21) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q118-Nghiệp Uẩn-Luận về Hại Sinh

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

CHÖÔNG IV: NGHIEÄP UAÅN (Tieáp Theo)

Phaåm Thöù Ba: LUAÄN VEÀ HAÏI SINH

LUAÄN VEÀ HAÏI SINH (Phaàn 1)

Coù theå coù ñaõ haïi maïng soáng-gieát maïng soáng chöa dieät chaêng? Caùc chöông nhö vaäy vaø giaûi thích veà nghóa töøng chöông ñaõ lónh hoäi roài, tieáp theo caàn phaûi giaûi thích roäng ra. Trong naøy, coù loaïi khoâng phaûi laø saùt sinh maø duøng thanh Saùt sinh ñeå noùi, coù loaïi khoâng phaûi laø gia haïnh maø duøng thanh Gia Haïnh ñeå noùi, nghóa laø gia haïnh saùt sinh cuõng goïi laø saùt sinh, daáy khôûi sau saùt sinh cuõng goïi laø gia haïnh. Ñoù goïi laø Tyø-ba-sa toùm löôïc ôû choã naøy. Hoûi: Coù theå coù ñaõ haïi maïng soáng-gieát maïng soáng chöa dieät chaêng? Ñaùp: Coù, nhö ñaõ ñoaïn maät maïng soáng loaïi khaùc maø gia haïnh aáy chöa ngöøng. Nghóa laø nhö coù ngöôøi laøm haïi maïng soáng cuûa loaøi khaùc, duøng dao-gaäy... ñeå laøm haïi, gia haïnh chöa döùt maø maïng soáng cuûa loaøi aáy ñaõ ñoaïn maát. Sai khieán-chuù thuaät-thuoác ñoäc, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Hoûi: Coù theå coù chöa haïi maïng soáng-gieát maïng soáng ñaõ dieät chaêng? Ñaùp: Coù, nhö chöa ñoaïn maát maïng soáng loaøi khaùc maø gia haïnh aáy ñaõ ngöøng. Nghóa laø nhö coù ngöôøi laøm haïi maïng soáng cuûa loaøi khaùc, duøng dao-gaäy... ñeå laøm haïi, maïng soáng aáy chöa ñoaïn maät, khoâng coøn laøm haïi nöõa. Sai khieán-chuù thuaät-thuoác ñoäc, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Hoûi: Coù theå ñaõ haïi maïng soáng-gieát maïng soáng ñaõ dieät chaêng? Ñaùp: Coù, nhö ñaõ ñoaïn maät maïng soáng loaøi khaùc maø gia haïnh aáy ñaõ ngöøng. Nghóa laø nhö coù ngöôøi laøm haïi maïng soáng cuûa loaøi khaùc, duøng dao-gaäy... ñeå laøm haïi, ngay luùc maïng soáng ñoaïn maát thì gia haïnh cuõng ngöøng. Sai khieán-chuù thuaät-thuoác ñoäc, noùi roäng ra cuõng vaäy. Hoûi: Coù theå coù chöa haïi maïng soáng-gieát maïng soáng chöa dieát chaêng? Ñaùp: Coù, nhö chöa ñoaïn maät maïng soáng loaøi khaùc, gia haïnh aáy chöa ngöøng. Nghóa laø nhö coù ngöôøi laøm haïi maïng soáng cuûa loaøi khaùc, duøng dao-gaäy... ñeå laøm haïi, maïng soáng aáy chöa ñoaïn maát thì gia haïnh aáy cuõng chöa ngöøng. Sai khieán-chuù thuaät-thuoác ñoäc, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Hoûi: Coù theå coù chöa haïi maïng soáng-gieát maïng soáng chöa dieät, dò

thuïc cuûa nghieäp naøy chaéc chaén sinh vaøo ñòa nguïc chaêng? Ñaùp: Coù, nhö luùc daáy leân gia haïnh cuûa nghieäp voâ giaùn thì maïng chung. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Nghóa laø nhö coù ngöôøi muoán haïi meï cuûa mình vöøa khôûi leân gia haïnh, hoaëc laø bò quan quaân baét giöõ, hoaëc laø meï coù söùc maïnh trôû laïi laøm haïi ngöôøi con aáy, hoaëc laø meï nhôø phöông ñöùc maø Thieân thaàn gieát cheát ngöôøi con thì ngöôøi con rôi vaøo ñòa nguïc nhöng meï vaãn coøn soáng. Hoaëc laø khôûi leân gia haïnh laøm cho meï phaûi cheát, maø trong loøng hoái haän töï laøm

haïi maïng soáng cuûa mình, cuõng sinh vaøo ñòa nguïc. Nhö laøm haïi meï, nhö vaäy taïo ra nghieäp voâ giaùn khaùc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Chæ coù phaùp chöù khoâng coù chuùng sinh thì laøm sao maø coù toäi gieát haïi? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Nhö tuy khoâng coù chuùng sinh, maø coù töôûng veà chuùng sinh, nhö vaäy tuy khoâng coù chuùng sinh, maø coù toäi gieát haïi. Laïi nöõa, Uaån-Giôùi-Xöù naøy, coù theå khôûi leân töôûng veà Ngaõ, töôûng veà höõu tình, töôûng veà maïng, töôûng veà sinh, töôûng veà döôõng, töôûng veà Boå-ñaëc-giaø-la, vì vaäy neáu ñoaïn hoaïi thì luùc aáy maïng laáy toäi gieát maïng soáng. Laïi nöõa, Uaån-Giôùi-Xöù naøy, coù theå khôûi leân töôûng veà Ngaõ, töôûng veà Thöôøng-Laïc-Tònh, vì vaäy neáu ñoaïn hoaïi thì luùc aáy mang laáy toäi gieát maïng soáng.” Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Uaån-Giôùi-Xöù naøy, laø coù chaáp Thoï khôûi leân nhaän bieát ba luùc, ñoù laø Ngaõ seõ gieát-ñang gieát-ñaõ gieát, vì vaäy neáu ñoaïn hoaïi thì luùc aáy mang laáy toäi gieát maïng soáng. Nhöng chuùng sinh laø theá tuïc coù toäi gieát maïng soáng, laø thaéng nghóa coù toäi gieát maïng soáng naøy, do hai duyeân maø mang laáy: 1. Khôûi gia haïnh. 2. Quaû cuoái cuøng. Neáu khôûi leân gia haïnh maø quaû khoâng ñeán cuoái cuøng, hoaëc laø quaû ñeán cuoái cuøng maø khoâng khôûi leân gia haïnh, thì cuõng khoâng mang laáy toäi gieát haïi. Neáu khôûi leân gia haïnh maø quaû cuõng ñeán cuoái cuøng thì môùi mang laáy toäi gieát haïi.” Hoûi: Coù theå coù cuõng khôûi leân gia haïnh-quaû cuõng ñeán cuoái cuøng, maø khoâng mang laáy toäi gieát haïi chaêng? Ñaùp: Coù, nhö chuû ñoäng gieát haïi-thuï ñoäng gieát haïi cuøng luùc boû maïng, hoaëc laø ngöôøi chuû ñoäng gieát haïi cheát tröôùc. Hoûi: Gieát haïi Uaån naøo thì goïi laø gieát haïi maïng soáng, quaù khöù chaêng, vò lai chaêng, hieän taïi chaêng? Quaù khöù ñaõ dieät, vò lai chöa ñeán, hieän taïi khoâng döøng laïi, ñeàu khoâng coù nghóa cuûa gieát haïi, taïi sao goïi laø

gieát maïng soáng? Ñaùp: Gieát haïi Uaån vò lai, khoâng phaûi laø quaù khöù-hieän taïi. Hoûi: Vò lai chöa ñeán laøm sao coù theå gieát haïi? Ñaùp: luùc aáy truù trong hieän taïi ngaên chaën caùc Uaån hoøa hôïp cuûa ñôøi vò lai, cho neân goïi laø gieát haïi. Bôûi vì ngaên chaën duyeân hoøa hôïp sinh ra caùc Uaån khaùc, cho neân mang laáy toäi gieát haïi. Coù ngöôøi noùi: Gieát haïi Uaån hieän taïi-vò lai chöù khoâng phaûi laø quaù khöù. Hoûi: Vò lai coù theå nhö vaäy, hieän taïi khoâng döøng laïi, giaû söû noù khoâng bò gieát haïi thì cuõng töï nhieân gieät maát, laøm sao gieát haïi? Ñaùp: Ñoaïn maät theá duïng cuûa noù, cho neân goïi laø gieát haïi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Uaån hieän taïi tröôùc ñoù tuy khoâng döøng laïi maø dieät maát, nhöng khoâng coù theå khieán cho Uaån sau khoâng noái tieáp, Uaån hieän taïi baây giôø khoâng döøng laïi maø dieät ñi, thì coù theå laøm cho Uaån sau ñoù khoâng noái tieáp, cho neân ñoái vôùi Uaån hieän taïi cuõng mang laáy toäi gieát haïi. Hoûi: Trong caùc Uaån thì Uaån naøo coù theå gieát haïi, ñoái vôùi noù mang laáy toäi gieát haïi? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Saéc Uaån. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chæ coù Saéc môùi coù theå bò dao-gaäy… xuùc chaïm. Coù ngöôøi noùi: Naêm Uaån. Hoûi: Boán Uaån khoâng coù xuùc chaïm thì laøm sao coù theå gieát haïi? Ñaùp: Noù döïa vaøo Saéc maø chuyeån, luùc Saéc Uaån hö hoaïi thì noù seõ khoâng chuyeån, cho neân cuõng goïi laø gieát haïi. Nhö luùc bình vôõ tan thì söõa… cuõng maát ñi. Vaû laïi, noù cuõng ñoái

vôùi naêm Uaån khôûi leân taâm aùc maø gieát haïi, cho neân ñoái vôùi noù mang laáy toäi gieát haïi. Hoûi: Vì gieát haïi voâ kyù, ñoái vôùi noù mang laáy toäi laø ba loaïi chaêng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Voâ kyù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chæ rieâng voâ phuù voâ kyù môùi coù theå bò dao-gaäy... xuùc chaïm. Coù ngöôøi noùi: Ba loaïi. Hoûi: Phaùp thieän-nhieãm oâ khoâng coù xuùc chaïm thì laøm sao coù theå gieát haïi? Ñaùp: Phaùp thieän-nhieãm oâ döïa vaøo voâ kyù maø chuyeån, luùc voâ kyù hö hoaïi thì noù seõ khoâng chuyeån, cho neân cuõng goïi laø gieát haïi. Phaàn coøn laïi noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Nhö duøng moät gia haïnh cuøng luùc gieát meï vaø ngöôøi nöõ khaùc, luùc aáy ñoái vôùi meï mang laáy toäi gieát haïi maïng soáng vaø toäi Voâ bieåu voâ giaùn, ñoái vôùi ngöôøi nöõ khaùc chæ mang laáy toäi Voâ bieåu gieát haïi maïng soáng, maø nghieäp Bieåu naøy laø chæ mang laáy moät hay laø hai? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Chæ mang laáy moät Bieåu. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì moät gia haïnh cuøng luùc maø gieát haïi khoâng coù gì sai bieät.

Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Luùc aáy mang laáy hai Bieåu. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nghieäp Bieåu cuûa thaân naøy do cöïc vi maø thaønh, haïi meï vaø ngöôøi khaùc thì cöïc vi ñeàu khaùc nhau. Nhö Voâ bieåu mang laáy hai, Bieåu cuõng thuaän theo nhö vaäy.” Hoûi: Nhö duøng moät gia haïnh gieát haïi nhieàu chuùng sinh, tuøy theo bao nhieâu chuùng sinh thì mang laáy baáy nhieâu toäi Voâ bieåu, maø nghieäp Bieåu naøy laø chæ mang laáy moät hay laø mang laáy nhieàu? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Mang laáy moät. Nguyeán côù theá naøo? Bôûi vì moät gia haïnh cuøng luùc maø gieát haïi khoâng coù gì sai bieät. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Luùc aáy mang laáy nhieàu Bieåu. Noùi roäng ra nhö tröôùc.” Hoûi: Gieát haïi ngöôøi ñuùng luùc thoï maïng khoâng coøn thì mang laáy toäi gieát haïi hay khoâng? Ñaùp: Neáu saùt-na naøy ñuùng luùc thoï maïng khoâng coøn, thì luùc baáy giôø ngöôøi laøm haïi khoâng mang laáy toäi gieát haïi. Neáu do laøm haïi cho ñeán khieán thoï maïng döøng laïi khoâng sinh trong moät saùt-na aáy, phaùp ñeàu mang laáy toäi gieát haïi, huoáng laø nhieàu saùt-na hay sao? Hoûi: Gieát haïi ngöôøi khoâng coøn choã hieåm (ñoaïn maït ma) thì mang laáy toäi gieát haïi hay khoâng? Ñaùp: Neáu saùt-na naøy ñang ñuùng luùc xaû maïng, thì luùc baáy giôø ngöôøi laøm haïi khoâng mang laáy toäi gieát haïi. Neáu do laøm haïi cho ñeán khieán maïng soáng döøng laïi khoâng sinh trong moät saùt-na aáy, phaùp ñeàu mang laáy toäi gieát haïi, huoáng laø nhieàu saùt-na hay sao? Hoûi: Neáu coù ngöôøi laøm haïi ngöôøi khaùc khieán cho nhaát ñònh phaûi cheát, lieàn töï laøm haïi maïng mình thì mang laáy toäi gieát haïi hay khoâng? Ñaùp: Khoâng mang laáy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì quaû aáy chöa ñeán cuoái cuøng, lieàn töï mình maát maïng, khoâng coù chuùng ñoàng phaàn sau coù theå thaønh töïu toäi aáy. Hoûi: Neáu luùc chieán ñaáu laøm haïi laãn nhau, cuøng luùc cheát ñi thì ñeàu mang laáy toäi gieát haïi hay khoâng? Ñaùp: Khoâng mang laáy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caû hai ñeàu laø quaû chöa ñeán cuoái cuøng, thì cuøng maát maïng, cho neân khoâng coù chuùng ñoàng phaàn sau coù theå thaønh töïu toäi aáy. Hoûi: Neáu vì vua quan... eùp buoäc khieán laøm ñieàu gieát haïi, thì mang laáy toäi gieát haïi hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Khoâng mang laáy.

Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì theá löïc khaùc ñaõ khoáng cheá chöù khoâng phaûi laø yù thích cuûa ngöôøi aáy. Noùi nhö vaäy thì cuõng mang laáy toäi gieát haïi, tröø ra töï taâm mình yeâu

caàu thaø raèng boû maïng mình chöù cuoái cuøng khoâng laøm haïi ngöôøi khaùc, nhö vaäy thì khoâng coù toäi. Hoûi: Neáu döïa vaøo phaùp cuûa ñôøi vua tröôùc ñaõ cheá ñònh, laøm cho hình phaït coù vöôït quaù möùc, thì mang laáy toäi gieát haïi hay khoâng? Ñaùp: Vua vaø quan toøa mang laáy. Neáu sai ngöôøi khaùc gieát haïi thì mang laáy toäi Voâ bieåu cua gieát haïi maïng soáng. Ngöôøi aáy ñaõ sai khieán ngöôøi ta, vaø neáu töï mình gieát haïi thì cuõng mang laáy toäi Bieåu-Voâ bieåu cuûa gieát haïi maïng soáng. Neáu raát nhieàu höõu tình tìm caùch laøm haïi moät maïng soáng, hoï khôûi leâm gia haïnh ñích thaân ñoaïn maát maïng soáng aáy, mang laáy toäi Bieåu-Voâ bieåu cuûa gieát haïi maïng soáng; ngöôøi cuøng tìm caùch vaø ngöôøi leân tieáng uûng hoä, chæ mang laáy Voâ bieåu cuûa gieát haïi maïng soáng. Neáu nhieàu ngöôøi aây cuøng ñöa ra gia haïnh ñoaïn maát moät maïng soáng aáy, thì neân bieát laø ñeàu mang laáy toäi Bieåu-Voâ bieåu. Hoûi: Coù theå coù luùc khoâng phaûi laø thaân gaây ra, maø mang laáy toäi gieát haïi maïng soáng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø ngöõ sai khieán gieát haïi. Hoûi: Coù theå coù luùc khoâng phaùt ra lôøi noùi, maø mang laáy toäi noùi lôøi doái gaït chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø thaân bieåu hieän. Hoûi: Coù theå coù luùc khoâng phaûi laø thaân gaây ra-khoâng phaùt ra lôøi noùi, maø mang laáy hai toäi chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø yù töùc giaän cuûa ngöôøi Tieân, vaø luùc Boà-taùt im laëng bieåu hieän thanh tònh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.